

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן הרב יוסף חיים זי"ע בראשות כב' מו"ר הרב אורי סבן שליט"א

כניסת שבת: 16:07

ציאת השבת: 17:15 לדעת ר"ת: 17:47

אורי וישעי

הכרזת ראש חודש טבת - ראש חודש ביום השישי

המולד יום ה' 16:09 ו-11 חלקים

פרשת וישב

כתם פז - פיאוריס על חנוכה

עטרת פז

לשנה אחרת קבעום

בגמ' בשבת (כא): "לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה" - מדוע קבעו את מועד החנוכה רק לשנה האחרת וביארו הספרים הקדושים: שכל מועדי התורה אינם רק זכר למאורעות שאירעו בעבר אלא שבכל שנה מתחדש האור של אותו הנס שעליו נתקן המועד. בפסח מתחדש האור של יציאת מצרים - בשבועות מתחדש האור של מתן תורה וכן על זה הדרך, על כן כדי לקבוע את המועד של חנוכה - המתינו עד לשנה הבאה וכשראו ברוח קדשם, שהאור המיוחד שהאיר בנס החנוכה, חוזר ומתגלה - ידעו שאכן יש לקבוע בכל שנה מועד לזכר אותו הנס.

טפח הסמוך לפתח

כתב ה"שפת אמת" - לכך מצות נר חנוכה היא להניחו ליד הפתח - לרמז שימי חנוכה הם פתח לגאולה השלימה שתהיה במהרה בימינו ולפיכך חנוכה הוא מלשון חינוך, מלכות בית חשמונאי שנטלה את המלכות מהיונים היתה חינוך לגאולה העתידה - כשתחזור במהרה המלכות לישראל.

האור הגנוז בנרות החנוכה

כתב הרוקח שבהדלקת נרות חנוכה מאיר האור הגנוז שהאיר לאדם הראשון ולכן מדליקים ל"ו נרות בחנוכה כנגד ל"ו שעות שהאיר האור הגנוז לאדם הראשון. ובספר הבהיר להתנא רבי נחוניא בן הקנה מובא שהאור הגנוז נגזו בתורה שבעל פה ומובא בספרים הקדושים של"ו הנרות שבהם מאיר האור הגנוז כמו שכתב הרוקח הם כנגד ל"ו המסכתות - גמרא שבש"ס אשר שם בתורה שבע"פ נגזו האור.

מצוה חביבה עד מאד

מצות נרות חנוכה היתה חביבה עלי עד מאד ולולא שיחת הבריות הייתי מהדר שידלקו זמן רב כיכולתם. והתענגתי לשבת בחדר שבו הנרות לראותם ולהסתכל בהם בכל רגע ולא הלכתי מאותו החדר רק כשהייתי אנוס בעבודת הציבור ובכל זאת ישבתי נגד פתח אותו החדר - כדי להסתכל בהם מדי פעם בפעם והייתי שש וששמח בהם הרבה. (הגאון האדר"ת).

(מתוך ספר "הנרות הללו קדש" להרה"ג ר' אברהם עדס שליט"א)

ידוע בשם הגר"א שג' הברכות שמברכין בים הראשון על נרות חנוכה רמוזים בפרשת הנחשים השרפים: (במדבר כא, ח) "עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֶס וְהָיָה כָּל הַנְּשׂוּף וְרָאָה אֹתוֹ וְחָיִי", "עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף" מרמז על ברכת הדלקת נר. "וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֶס" מרמז על ברכת שיעשה נסים, "וְרָאָה אֹתוֹ וְחָיִי" - כנגד ברכת שהחיינו. עכת"ד. והשאלה הנשאלת מדוע דוקא בפסוקים אלו רמזה לנו התורה ג' הברכות.

בביאור הענין נקדים את דברי המשנה בר"ה (פ"ג מ"ח): וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עַמְלֵק (שמות יז, יא), וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו היו נופלים כיוצא בדבר אתה אומר "עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֶס וְהָיָה כָּל הַנְּשׂוּף וְרָאָה אֹתוֹ וְחָיִי", וכי נחש ממית או נחש מחיה? אלא בומן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין ואם לאו היו נימוקים. מלחמת עמלק היא המלחמה הראשונה לאחר שיעצו ישראל ממצרים "אשר קרץ בדרך" עמלק רצה לקרר את עם ישראל מעבודת ה' ולכן "מלחמה לה' בעמלק". ולכן היו צריכים לשעבד לבם לאביהם שבשמים - נגד זימתו של עמלק לסלק את לבם מאביהם שבשמים. גם במלחמת יון "וחושך על פני תהום" זו מלכות יון שהחשיכה את עיניהם ישראל ואמרה להם כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל. חכמת יון היתה בנויה כולה על כחות הגוף של האדם, שכביכול הכל טבע בנו תיאטרות איצטדיונים הכל גוף והכל תלוי באדם כביכול אין מלכות שמים אין מי שמכוין את העולם. גם הנחש הוא הראשון שדבר כנגד הקב"ה - כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם....(בראשית ג, ה), זוהי משמעות חג החנוכה להאיר את הנר הרוחני להראות שהכל תלוי במלכות ה', וכפי שכתב הרמב"ן (סוף פרשת בא, פ"ג) וז"ל: "ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבנו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו, הכל בגזרת עליון כאשר הזכרתי כבר (בראשית יז א, ולעיל ו ב). ויתפרסמו הנסים הנסתרים בענין הרבים כאשר יבא ביעודי התורה בענין הברכות והקללות, כמו שאמר הכתוב (דברים כט, כג-כד) ואמרו כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם, שיתפרסם הדבר לכל האומות שהוא מאת ה' בעונשם. ואמר בקיום וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ועוד אפרש זה בעזרת השם (ויקרא כו יא)". וזהו גם הדלקת הנרות וכעובדא דרבי חנינא בן דוסא (תענית דף כה). "חד בי שמישי חוייה לברתיה דהוות עציבא, אמר לה: בתי למאי עציבת? - אמרה ליה: כלי של חומץ נתחלף לי בכלי של שמן, והדלקתי ממנו אור לשבת. - אמר לה: בתי, מאי אכפת לך? מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק".

(אפריון נמטיה לכותב הרה"ג ר' שמעון פריי שליט"א)

די"ת לעי"נ הגה"צ רבי שמעון גבאי בן רחל, הגה"ק רבי נסים פרץ בן סוליקה זצ"ל
לעי"נ ר' מרדכי ניזרי בן סוליקה ז"ל
נתרם על ידי המשפחה

הליכות מלבי

נושא: הלכות חנוכה

קומי אורי - סיפור לשבת

בין דפי החשבון מרצדות לעינינו תמיד האותיות ט"ל"ח, ורבים וגם טובים שואלים את השאלה מהן האותיות ט"ל"ח? "טעות לעולם חוזרת"!!! הבנק אינו טועה (!), אלא רק הטעות טועה, אך במעשה הבאה, הטעות היתה הפעם לטובה לקוח, ולא סתם לקוח, אלא אברך צעיר מבני ברק שביקש לעבור דירה הרוויח "על הדרך", בלא כוונה! 5.5 מיליון שקל - בגלל טעות של הפקיד בבנק!!!

מה עושה אברך ממוצע שמוכר את ביתו? בד"כ מעביר את כספי התמורה של ביתו לדירה החדשה שרכש, אך כאן האברך חשב קצת אחרת (לא מומלץ!) האברך מיודענו, מכר את הדירה שבבעלותו והחל בחיפושים קדחתניים לבית חדש שיתאים לו מבחינת הגודל והאזור. בינתיים, הוא ביקש להשליש את כספי התמורה בסך מיליון וחצי שקלים - במניה בטוחה ענקית האלקטרוניקה סוני מיפן.

מיודענו התקשר לפקיד הבנק, העמוס לעיפה, וביקש ממנו לקנות את מניית "סוני" SONY, ואולם, בשל בעיות הפרעות בשיחה או חוסר תשומת לב, פקיד הבנק שמע כי האברך רוצה שישקיעו את מיליון וחצי השקלים של האברך במניית "קוני" KONY, ותאגיד הימורי סוסים מלונג איילנד, ניו-יורק, מניה הפכפכה עם סיכון גבוה אך תשואה רבה בהתאם.

כעבור כמה חודשים, לאחר שגר בכמה שכירות, החליטו המשפחה המבורכת לרכוש דירה, ולהוציא את כספי המניות, אך כשבא האברך להוציא את כספו מהבנק... גילה להפתעתו כי יושבים בחשבונו לא פחות משבעה מיליון שקלים!!! טבין ותקילין, בגלל ההשקעה המוצלחת, הלא ידועה!!! האברך בתגובה וביראת שמים תמימה, אץ רץ אל בית המדרש בכדי לבדוק עם רבו, ראש הכולל, האם הוא צריך לחלוק את השלל עם פקיד הבנק (העייף מעבודתו) או שכספו הושב באמתחתו ה' נתן לו מטמון הרב בתגובה אמר לו שע"פ ההלכה כספו כשר למהדרין, ולך זכה במקחך זה.

הוספת מים לנרות

בכף החיים הל' חנוכה (פי' תרע"א סקל"ב) כתב שטוב לעשות כפי שנוהגין ברוב בתי כנסיות - שמוסיפים מעט מים לשמן הנרות, לרמוז על נס החנוכה שבו נברה יד ישראל שנמשלו לשמן על האומות שנמשלו למים הזדונים.

בתפילת ערבית של מוצאי שבת קודש יאמרו "על הנסים" בתפילה, אף על פי שלא הספיקו להדליק נר חנוכה, ואפילו אם מתפללים לפני שקיעת החמה, למרות שעדיין לא הדליקו נרות חנוכה בבית הכנסת, מכל מקום צריך לומר "על הנסים" בהודאה, וכן בכל התפילות של חנוכה צריך לומר "על הנסים". ויש לומר "על הנסים" עם וא"ו.

אם טעה ולא אמר "על הנסים" בתפילה, ינהג כך: אם נזכר באותה ברכה, קודם שיאמר "השם" בחתימת הברכה של "הטוב שמך ולך נאה להודות", כגון שאמר "ברוך אתה", ונזכר בשלב זה, חוזר ואומר "מודים אנחנו לך על הנסים" וכו', וממשיך "ועל כולם" וכו'. ואם לא נזכר עד שהזכיר שם ה', כדי לחתום "הטוב שמך ולך נאה להודות", אינו חוזר, ויסיים החתימה "הטוב שמך ולך נאה להודות", ואינו רשאי לומר שם "למדני חוקיך" על מנת שייראה כאומר פסוק. (יחזה דעת ח"ה סי' מט).

אם טעה בהלכה, ואחר שסיים התפילה חזר להתפלל מפני ששכח "על הנסים", ושוב נזכר שלפי הדין אינו צריך לחזור, צריך להפסיק מייד, אפילו באמצע הברכה, ויאמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". ואינו מועיל שיסיים תפילתו על דעת תפילת נדבה. אבל בערבית ימשיך בתפילתו, ויכוון בדעתו שתהיה תפילה זו לנדבה, ויחדש בה דבר. (יביע אומר ח"א סי' כב סעי' טו).

נכון שהשוכח "על הנסים" ונזכר אחר חתימת הברכה, שיאמר אותה בסוף התפילה כשמסיים "אלוקי נצור", ויאמר "מודים אנחנו לך על הנסים" וכו', עד "ונודה לשמך הגדול סלה". אבל אינו רשאי לאמרו בין ברכת "הטוב שמך ולך נאה להודות" לברכת "שים שלום", משום הפסק. (יביע אומר ח"א סי' כב, יחזה דעת ח"ה סי' מט).

אין לדלג נוסח "על הנסים" בחנוכה או בפורים, או לקצרו, בכדי להספיק לענות קדיש או קדושה, והוא הדין בליל ראש חודש, שאין לדלג "יעלה ויבוא" משוך כך, וכן בתענית ציבור, שאין לדלג "עננו" בשביל זה. (יביע אומר ח"ב סי' לב, יחזה דעת ח"א סי' עז).

גם בברכת המזון של חנוכה צריך לומר "על הנסים" בהודאה, לפני "על הכל ה' אלוקינו אנחנו מודים לך". ואם שכח לאמרו, כלזמן שלא הזכיר "השם", בחתימת הברכה, חוזר ואומר "על הנסים". ואם הזכיר שם ה', אינו חוזר, וטוב שבאמצע "הרחמן" יאמר: "הרחמן הוא יעשה עימנו נסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול" וכו'.

דברי התורה לרפואת הילד היקר ה"ה יוסף בן אדל, שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא, אכ"ר